

ÅLANDS FÖRFATTNINGSSAMLING

1961

N:o 18.

Innehåll: N:o 18. Förordning om polisväsendet i landskapet Åland.

N:o 18.

FÖRORDNING

om polisväsendet i landskapet Åland.

Given i Helsingfors den 15 juni 1961.

På föredragning av justitieministern stadgas med stöd av 20 § självstyrelselagen för Åland den 28 december 1951 (670/51):

Allmänna stadganden

1 §.

Om polisväsendet i landskapet Åland äga dels statens, dels landskapets myndigheter draga försorg i den ordning och på det sätt här nedan stadgas.

2 §.

På statens polisförvaltning ankomma de polisuppgifter, som angå statens säkerhet, ävensom polisuppgifterna på de områden, inom vilka rikets lagstiftande organ jämlikt 11 § självstyrelselagen för Åland (670/51) tillkommer uteslutande rätt till lagstiftning.

3 §.

På landskapets polisförvaltning ankomma den allmänna ordningens och säkerhetens upprätthållande, brottslighetens förebyggande och stävande samt i allmänhet jämväl övriga polisuppgifter inom landskapet, såvitt de icke enligt 2 § förbehållits statens polisförvaltning eller såvitt polisförvaltningen icke enligt lag eller förordningar ankommer på republikens president eller statsrådet.

Polismyndigheterna

4 §.

Högsta inseendet över polisväsendet tillhör:

landshövdingen, som företräder statens polisförvaltning, och

landskapsstyrelsen, som företräder landskapets polisförvaltning.

5 §.

För polisförvaltningen i landskapet finnas: fyra länsmän, i staden Mariehamn en polismästare och en kommissarie, så ock erforderligt antal överkonstaplar, äldre och yngre konstaplar samt kanslister och övrig kanslipersonal vid landskapets lokala polis. Därutöver kunna för landskapet i dess helhet anställas en kriminalöverkonstapel med stationsort i Mariehamn samt honom till biträde nödigt antal kriminalkonstaplar och annan personal.

På polisinspektören i Åbo och Björneborgs län ankommer, förutom hans åligganden inom rikets polisförvaltning, att på därom gjord anhållan och inom gränserna för sin allmänna behörighet lämna landskapsstyrelsen handräckning i angelägenheter, som röra landskapets polisförvaltning.

6 §.

Länsmännen utnämnas i den ordning, som gäller i riket, av landshövdingen i samråd med landskapsstyrelsen.

Kriminalöverkonstapeln och kriminalkonstaplar samt till kriminalpolisen hörande

övrig personal antagas av landshövdingen efter landskapsstyrelsens hörande.

På landshövdingen ankommer att bevilja avsked åt befattningshavare, som nämnas i denna paragraf, så ock att efter landskapsstyrelsens hörande från befattningen entlediga länsmän och till kriminalpolisen hörande personal.

7 §.

Polismästaren i Mariehamn utnämnes av landskapsstyrelsen i samråd med landshövdingen.

Kommissarien vid Mariehamns polisinspektion samt överkonstaplar, konstaplar, kanslist och övrig kanslipersonal vid den lokala polisen antagas av landskapsstyrelsen på framställning av polismästaren eller vederbörande länsman och efter landshövdingens hörande.

På landskapsstyrelsen ankommer att bevilja avsked åt polismästaren och kommissarien ävensom åt överkonstaplar, konstaplar, kanslist och övrig kanslipersonal vid den lokala polisen samt att efter landshövdingens hörande entlediga dem.

8 §.

Beslut av landshövdingen i ärenden angående besättande av polisbefattningar samt beviljande av tjänstledighet eller avsked åt innehavare av sådana befattningar och dessas entledigande ävensom angående utseende av vikarier samt ådömande av disciplinära och andra straff, så ock uppgifter om förvärvade tjänstemeriter skola av landshövdingen delgivas landskapsstyrelsen. Motsvarande beslut och uppgifter skola av landskapsstyrelsen likaledes bringas till landshövdingens kännedom.

9 §.

Gör polisman sig skyldig till fel eller försummelse i tjänsten som ej är av den art, att åtal vid domstol därå bör följa, eller till ohörsamhet, otillbörligt uppträdande mot förman eller underordnad eller ovärdigt och med sin tjänsteplikt oförenligt förhållande i eller utom tjänsten, må han för sådan förseelse av överordnad myndighet disciplinärt bestraffas.

10 §.

Rätt att i egenskap av överordnad myndighet ådöma polisman disciplinärt straff tillkommer:

landshövdingen, då förseelsen begåtts vid utförande av åliggande, som hänför sig till statens polisförvaltning;

landskapsstyrelsen, då förseelsen begåtts vid utförande av åliggande, som hänför sig till landskapets polisförvaltning; samt

den utnämmande myndigheten, då fråga är om polismans förhållande utom tjänsten eller då förseelsen icke hänför sig till visst förvaltningsområde.

Fråga om polismans entledigande och skiljande från befattningen i disciplinär väg skall dock handläggas av den utnämmande myndigheten efter den andra myndighetens, landshövdingens eller landskapsstyrelsens, hörande.

11 §.

Länsmännen, polismästaren i Mariehamn och personalen vid kriminalpolisen i landskapet böra med avseende å kompetens fylla enananda fordringar, som för motsvarande befattningar i övriga delar av riket äro stadgade.

Angående kompetensfordringarna för erhållande av befattning såsom kommissarie, överkonstapel, äldre eller yngre konstapel, kanslist eller inom övrig kanslipersonal vid landskapets lokala polis äga jämväl de i riket gällande bestämmelserna motsvarande tillämpning, med undantag likväl av stadgandena om fullgjord värnplikt.

På den utnämmande myndigheten ankommer att vid behov medgiva lätnad i kompetensfordringarna för sökande till de i 2 mom. omnämnda befattningarna.

12 §.

Befattningshavare vid landskapets polis bör beredas tillfälle att erhålla utbildning i statens polisskola eller vid polisundervisningskurser på Åland i den mån sådana genom landskapsstyrelsens försorg anordnas.

Polismyndigheternas åligganden

13 §.

Vid handhavande av statens polisförvaltning böra i tillämpliga delar iakttagas i riket gällande lagar och förordningar samt instruktioner och reglementen.

14 §.

Med avseende å landskapsstyrelsen såsom företrädande landskapets polisförvaltning skall, förutom vad i landskapslag kan varda

härutinnan föreskrivet, i behöriga delar tillämpas vad beträffande polisväsendet är stadgat om länsstyrelsens befogenhet och åligganden.

Såsom organ för landskapets polisförvaltning ankommer på landskapsstyrelsen, utöver vad i 6—10 §§ stadgas, bland annat:

1) att efter det landshövdingens yttrande i saken inhämtats utfärda instruktioner för polismästaren och kommissarien vid Mariehamns polisinsättning samt för polismanskapet, kanslisterna och den övriga kanslipersonalen vid landskapets lokala polis;

2) att efter det landshövdingens yttrande i saken inhämtats bestämma antalet av landskapets överkonstaplar, äldre och yngre konstaplar, kanslister och övrig kanslipersonal ävensom deras avlöning och tjänstgöringsområden;

3) att vid behov antaga extra konstaplar, kanslister och övrig kanslipersonal ävensom bevilja tjänstledighet och förordna vikarie åt polismästaren och kommissarien samt åt landskapets överkonstaplar, konstaplar, kanslister och övrig kanslipersonal;

4) att i samråd med landshövdingen bestämma om polismanskapets uniformering, beväpning och utrustning;

5) att i samråd med landshövdingen meddela tillstånd till lotterier och penninginsamlingar inom landskapet, för så vitt sådant icke ankommer på ministeriet för inrikesärendena samt att övervaka desamma;

6) att biträda landshövdingen vid tillsynen över efterlevnaden av gällande stadganden angående skjutvapen och skjutförnödenheter;

7) att vaka över att författningarna angående eldfarliga och explosiva ämnen efterlevas samt att i samråd med landshövdingen meddela sådant tillstånd till näringsutövning, som i sagda författningar omförmäles;

8) att för trafikövervakningsuppgifter och undersökning av trafikolyckor förordna om trafikpatruller, vilkas verksamhetsområde omfattar landskapet i dess helhet;

9) att övervaka efterlevnaden av lagar och förordningar, för såvitt denna övervakning ej ankommer på statens myndigheter; samt

10) att jämväl i övrigt handhåva de uppgifter, som kunna härflyta av landskapsstyrelsens befogenheter med avseende å den

allmänna ordningens och säkerhetens upprätthållande samt brottslighetens förebyggande och stävande inom landskapet.

15 §.

Länsmännen skola fullgöra de åligganden, som enligt i riket gällande lagar, förordningar och vederbörande instruktioner på dem ankomma, och böra de i sin verksamhet jämväl ställa sig de föreskrifter till efter rättelse, vilka landskapsstyrelsen såsom företrädande landskapets polisförvaltning äger meddela.

16 §.

Polismästaren utövar chefskapet vid Mariehamns polisinsättning och åtnjuter en avlöning, som är bestämd för polismästare av lägsta löneklass i riket. Honom tillkommer att, med i denna förordning nämnda undantag, fullgöra de åligganden, som enligt i riket gällande lagar och förordningar på polismästare i allmänhet ankomma eller i landskapslag eller för honom utfärdad instruktion bestämts, varjämte han i sin verksamhet jämväl bör ställa sig de föreskrifter till efter rättelse, vilka landshövdingen såsom företrädande statens polisförvaltning äger meddela.

17 §.

Kommissarien vid Mariehamns polisinsättning samt vid den lokala polisen anställda överkonstaplar, konstaplar, kanslister och övrig kanslipersonal skola utföra vad landskapsstyrelsen såsom företrädande landskapets polisförvaltning ålägger dem att fullgöra, varjämte de böra ställa sig de föreskrifter till efter rättelse, som statens polisförvaltning företrädande myndigheter, envar inom sitt verksamhetsområde, meddela:

Vad i 1 mom. är stadgat, gäller ock för trafikövervakning och undersökning av trafikolyckor förordnade konstaplar. I sin tjänstverksamhet äro de underställda landskapsstyrelsen.

Intill dess landskapsstyrelsen uppgjort instruktion för landskapets polismanskap, skall beträffande manskapet och dess verksamhet i tillämpliga delar iakttagas instruktionerna för poliskonstaplarna i riket.

Kriminalpolisens personal är med avseende å sin tjänstverksamhet underställd landshövdingens tillsyn.

Särskilda stadganden

18 §.

Kostnaderna för upprätthållande av Mariehamns polisinnrättning utgå enligt en av landskapsstyrelsen efter stadens hörande fastställd stat och bestridas av landskapet. I de penningutgifter landskapet för sådant ändamål erlägger, är staden skyldig att deltaga med en tredjedel.

Utöver vad i 1 mom. är sagt, åligger det staden att åt polisinnrättningen upplåta för dess olika behov ändamålsenliga lokaler jämte värme, lyse, städning och möbler samt att dessutom bestrida kostnaderna för anhållna personers underhåll ävensom för dessas och polismanskapets läkarvård.

Innan stat för polisinnrättningen fastställs, bör landshövdingens yttrande inhämtas.

19 §.

Vid övergång till motsvarande befattning i stad och på landet annorstädes i riket äga befattningshavare vid polisen enligt i riket gällande bestämmelser rätt att i avseende å möjligen ifrågakommande ålderstillägg och pension tillgodoräkna sig den tid de stått i landskapets tjänst, under förutsättning att kompetensfordringarna för de befattningar

de innehaft i landskapet äro jämförliga med dem, som gälla för motsvarande befattningar i riket. Enahanda rätt tillkommer de befattningshavare vid stads- och landspolisen, som från rikets tjänst övergå till landskapets tjänst.

20 §.

Landskapets utgifter för polisväsendets ordinarie behov beaktas vid fastställandet av statsanslag för landskapet Åland, på sätt i 27 § 1 mom. och 29 § självstyrelselagen för Åland är stadgat.

21 §.

Uppstår meningsskiljaktighet därom, huruvida något ärende ankommer å statens eller landskapets polisförvaltning, avgöres densamma på sätt i 43 § 2 mom. självstyrelselagen för Åland är stadgat.

22 §.

Denna förordning gäller tillsvidare, och genom densamma upphävas förordningen den 19 mars 1943 angående organisation av polisvården och i samband därmed stående förvaltningsgrenar i landskapet Åland (248/43) jämte däri senare gjorda ändringar ävensom övriga mot denna förordning stridande stadganden.

Helsingfors den 15 juni 1961.

Republikens President

URHO KEKKONEN

Justitieminister Pauli Lehtosalo.